CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU
IV Proleterske 2, 81000 Podgorica
Tel: +382 (0) 20 230 811
Fax: +382 (0) 20 230 814
E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2020. GODINU

Mjesečna istraživanja o otkupu i prodaji poljoprivrednih proizvoda

Odgovorno lice: Nataša Vojinović

Odsjek: Odsjek ekonomskih računa u poljoprivredi, šumarstvu i životnoj sredini

Sadržaj

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju 3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja 3
1.2 Pravni osnov 3
1.3 Statističke jedinice 3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja 3
***1.4.2 Statistička populacija* 3**
1.5 Refeferentna geografska oblast 4
1.6 Koncepti i definicije 4
1.7 Klasifikacije 5
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka 5
1.9 Dinamika objavljivanja podataka 5
1.10 Metodologija 5
1.12 Jedinica mjere 5
1.13 Izvor podataka 5
1.14 Metod prikupljanja podataka 6
2. Relevantnost - Korisnici podataka 6
2.1 Potrebe korisnika 6
2.2 Zadovoljstvo korisnika 6
3. Tačnost i pouzdanost 6
3.1 Tačnost - Opšta ocjena 6
***3.3.2 Greška mjerenja* 7**
***3.3.3 Greška neodaziva* 7**
***3.3.4 Greška u obradi podataka* 7**
3.5 Revizija podataka 7
***3.5.1 Politika revizije podataka* 7**
***3.5.2 Praksa revizije podataka* 7**
***3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)* 7**
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka 7
4.1 Pravovremenost 7
4.2 Tačnost objave podataka 7
5. Dostupnost i jasnoća 8
5.1 Kalendar objave podataka 8
5.2 Pristup kalendaru objave podataka 8
5.3 Saopštenja 8
5.4 Publikacije 8
5.5 Onlajn baza podataka 8
5.6 Pristup mikro padacima 8
5.7 Popunjenost metadate 8
6. Uporedivost 8
6.1 Prostorna uporedivost 8
6.2 Vremenska uporedivost 9

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja je da se obezbijede podaci o otkupu poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača i prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge, prema teritoriji na kojoj je prodaja izvršena, izraženom u količini i vrijednosti. Podaci se koriste se kao input za obračun ekonomskog računa u poljoprivredi., izraženom u količini i vrijednosti. U tu svrhu ovim istraživanjima prikupljaju se sledeći podaci za poljoprivredne proizvode, odnosno grupe proizvoda: 1) količina poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca, 2) vrijednost poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca, 3) prosječna vrijednost po jedinici mjere poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanicne statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12 i 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašcenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovodenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanicne statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaocima administratvnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Mjesećnim izvještajem o otkupu poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvoðaèa (PO-TRG/31) prikupljaju se podaci o otkupu poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača. Ovim izvještajem obuhvataju se i količine preuzetih proizvoda koji su proizvedeni na osnovu sporazuma o udruživanju rada, sredstava rada i zemljišta individualnih proizvođača i preduzeća. Ovaj izvještaj dužna su da podnose sva preduzeća i zemljoradničke zadruge koje se bave otkupom poljoprivrednih proizvoda neposredno od individualnih proizvođača i u cilju prodaje ili prerade otkupljenih proizvoda. Izvještaj podnose poslovne jedinice (otkupne stanice) u sastavu trgovinskih, industrijskih i drugih preduzeća.

Mjesećnim istraživanjem o prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge (PO-TRG/33) prikupljaju se podaci o prodaji poljoprivrednih proizvoda iz sopstvene proizvodnje poljoprivrednih preduzeća i zemljoradničkih zadruga koji posluju sredstvima u državnoj, privatnoj i zadružnoj svojini. Izvještaj podnose i jedinice koje se bave poljoprivrednom prozvodnjom i prodajom, a nalaze se u sastavu nepoljoprivrednih preduzeća i zadruga. Preduzeće, zadruge i jedinice u sastavu koje ostvaruju proizvodnju i prodaju na području više opština popunjavaju izvještaj PO-TRG/33 za svaku opštinu.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

1.4.2 Statistička populacija

Jedinice posmatranja su: Privredna društva (poljoprivredna preduzeća, industrijska preduzeća koja proizvode, prerađuju i prodaju poljoprivredne proizvode) kao i trgovinske organizacije, proizvodno - trgovinske i uslužne organizacije koje na crnogorskom tržištu nude robe i usluge za poljoprivrednu proizvodnju. Kriterijum za obuhvat pravnih lica je broj radnika (od 2 i više zaposlena radnika).

1.5 Refeferentna geografska oblast

Crna Gora

1.6 Koncepti i definicije

Po otkupm poljoprivrednih proizvoda od gazdinstava podrazumijeva se kupovina poljoprivrednih proizvoda neposredno od individualnih proizvođača koju vrše poljoprivredne i druge organizacije u cilju prodaje, dorade ili prerade.
Obuhvaćeni su sljedeći vidovi otkupa:
• slobodan otkup – kupovina poljoprivrednih proizvoda iz samostalne proizvodnje individualnih proizvođača, ostvarene na osnovu slobodne ponude i tražnje;
• naplatu usluga u poljoprivrednim uslugama koje poljoprivredne i druge organizacije dobijaju od individualnih proizvođača kao preračunatu vrijednost za izvršene usluge: oranje, sjetva, berba, vršidba, meljava, zamjena žita za brašno i drugo, ili za isporučena sredstva za proizvodnju;
• ugovoreni otkup – preuzimanje poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača na osnovu ugovora sa otkupnim i drugim organizacijama o preuzimanju i isporuci određenih proizvoda (žito, industrijsko bilje, stoka, mlijeko i drugi proizvodi);
• otkup iz organizovane proizvodnje – preuzimanje poljoprivrednih proizvoda koji potiču iz ugovorom regulisane proizvodne saradnje individualnih proizvođača sa poljoprivrednim i drugim organizacijama (kooperacija), i preuzimanje poljoprivrednih proizvoda od udruženih zemljoradnika.

Pod vrijednošću otkupa poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača podrazumijeva se vrijednost otkupljenih proizvoda, obračunatih prema cijenama po kojima su otkupne organizacije plaćale preuzete proizvode. U vrijednost otkupa uključen je isplaćeni avans za preuzete proizvode. Iz vrijednosti otkupa isključeni su troškovi otkupnih organizacija oko preuzimanja, prevoza do magacina, čuvanja i uskladištenja otkupljenih proizvoda.
Vrijednost otkupa ne sadrži PDV nadoknadu, kao i premije koje individualni proizvođač dobija na ime isporučenih količina određenih proizvoda. Vrijednost se iskazuje u EUR, bez decimala.

Prosječne otkupne cijene poljoprivrednih cijena izračunate su na osnovu podataka o količinama i vrijednosti poljoprivrednih proizvoda, otkupljenih od individualnih proizvođača. Iz prosječnih otkupnih cijena isključeni su transportni i ostali troškovi koji nastaju u prometu poljoprivrednih proizvoda, kao i rabat i ostale povlastice koje proizvođači odobravaju kupcima.

Pod prodatim količinama podrazumjevaju se isporuke poljoprivrednih proizvoda drugim preduzećima radi prerade i prodaje, kao i isporuke preduzećima i zajednicama radi potrošnje, isporuke poljoprivrednih proizvoda svojim prerađivačkim kapacitetima koji se nalaze u okviru poljoprivrednog preduzeća – zemljoradničke zadruge, isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda (suve šljive, alkoholna pića, mliječni proizvodi) drugim preduzećima ukoliko se takva prerada ne obavlja u proizvodnim jedinicama industrijskih preduzeća i ukoliko za tu preradu izvještajna jedinica ne dostavlja izvještaj IND-1 i IND-21.

Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda daju se samo za one proizvode koji su dobijeni preradom sirovina sopstvene proizvodnje, isporuke sopstvenim prodavnicama koje vrše prodaju poljoprivrednih proizvoda na malo, neposrednu isporuku poljoprivrednih proizvoda na malo koju obavljaju proizvođači poljoprivrednih proizvoda izvan prodavnica, isporuke dotovljene i utovljene stoke (iskazuje se količina koja predstavlja prirast odnosno ostvarenu razliku u težini između nabavljenih i isporučenih grla stoke koja su skupljena od preduzeća, zadruge ili individualnih proizvođača u svrhu dostavljanja). Ne smatraju se isporučenom količinom prerađeni proizvodi koji su izrađeni od sirovina nabavljenih od drugih preduzeća i individualnih proizvođača.

Obuhvaćeni su sledeći vidovi prodaje:

• Isporuke poljoprivrednih proizvoda drugim preduzećima radi prerade i prodaje, kao i isporuke preduzećima i zajednicama radi potrošnje.

• Isporuke poljoprivrednih proizvoda svojim prerađivačkim kapacitetima koji se nalaze u okviru poljoprivrednog preduzeća – zemljoradničke zadruge.
• Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda (suve šljive, alkoholna pića, mliječni proizvodi) drugim preduzećima ukoliko se takva prerada ne obavlja u proizvodnim jedinicama industrijskih preduzeća i ukoliko za tu preradu izvještajna jedinica ne dostavlja izvještaj IND-1 i IND-21. Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda daju se samo za one proizvode koji su dobijeni preradom sirovina sopstvene proizvodnje.
• Isporuke sopstvenim prodavnicama koje vrše prodaju poljoprivrednih proizvoda na malo.
• Neposrednu isporuku poljoprivrednih proizvoda na malo koju obavljaju proizvođači poljoprivrednih proizvoda izvan prodavnica.
• Isporuke dotovljene i utovljene stoke (iskazuje se količina koja predstavlja prirast odnosno ostvarenu razliku u težini između nabavljenih i isporučenih grla stoke koja su skupljena od preduzeća, zadruge ili individualnih proizvođača u svrhu dostavljanja).

Proizvodi koji nijesu zastupljeni u obrazcu iskazuju se u stavci „ostalo“ odgovarajuće grupe.

Vrijednost prodatih poljoprivrednih proizvoda podrazumijeva vrijednost isporučenih proizvoda iz sopstvene proizvodnje po prodajnim cijenama po kojima organizacije fakturišu i knjiže isporuke sopstvenih proizvoda (prodajne cijene proizvođača). U vrijednost prodatih proizvoda uključuju se svi troškovi oko pripreme proizvoda za isporuku do mjesta utovara (sortiranje, pakovanje, dovoz do mjesta utovara i sl.). Ne obuhvata se vrijednost ambalaže koja se vraća.
Vrijednost isporuke sopstvenim prodavnicama na malo obračunava se po prodajnim cijenama proizvođača ili po obračunskim cijenama (bez marže i poreza na promet).

Vrijednost se iskazuje u EUR, bez decimala. Prosječna vrijednost po jedinici mjere dobija se računskim putem tako što se vrijednost podijeli sa količinom. Prosječna vrijednost se iskazuje u EUR sa dvije decimale.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju mjesečno.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju na mjesečnom i godišnjem nivou.

1.10 Metodologija

Podaci su dostupni na sajtu MONSTAT-a.

1.12 Jedinica mjere

EURA.

1.13 Izvor podataka

Ovaj izvještaj dužna su da podnose sva preduzeća i zemljoradnićke zadruge koje se bave otkupom poljoprivrednih proizvoda neposredno od individualnih proizvođača i prodajom poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge, a sve u cilju prodaje ili prerade otkupljenih proizvoda. Izvještaj podnose poslovne jedinice (otkupne stanice) u sastavu trgovinskih, industrijskih i drugih preduzeća.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom. Upitnik je dizajniran tako da sadrži pored liste proizvoda po grupama, količinu poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u izvještajnom mjesecu, vrijednost poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca i prosječnu vrijednost po jedinici mjere poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Medunarodni korisnici:

1. Eurostat
2. Svjetska banka
3. UN organizacije
4. Medunarodni monetarni fond

Nacionalni korisnici:

1. Ministarstva i drugi organi javne uprave
2. Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave
3. Centralna banka
4. Nevladine organizacije
5. Studenti
6. Istraživaci
7. Mediji

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

http://monstat.org/userfiles/file/KVALITET/2020/2_%20Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanjem su obuhvaćena privredna društva (poljoprivredna preduzeća, industrijska preduzeća koja proizvode, prerađuju i prodaju poljoprivredne proizvode) kao i trgovinske organizacije, proizvodno - trgovinske i uslužne organizacije koje na crnogorskom tržištu nude robe i usluge za poljoprivrednu proizvodnju. Kriterijum za obuhvat pravnih lica je broj radnika (od 2 i više zaposlena radnika) i podaci se dobijaju izvještajnom metodom pa su podložni uobičajenim vrstama greške - greškama prilikom obrade i neodgovora. U cilju sprečavanja mogućnosti pojave greški preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.3.2 Greška mjerenja

Eventualne greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko - računskih kontrola, poređenjem podataka sa prethodnim godinama, drugim istraživanjima i kontaktiranjem izvještajnih jedinica radi provjere podataka.

3.3.3 Greška neodaziva

Ne postoji.

Stopa neodaziva jedinica

Ne postoji.

Stopa neodaziva za temu

Ne postoji.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Ne postoji.

Stopa imputacije.

Ne postoji.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije dostupan.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupan.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci su dostupni svakog 25-tog u mjesecu za prethodni mjesec.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Ne postoji.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Pravovremenost konačnih podataka je broj dana/mjeseci od referentnog perioda na koji se podatak odnosi do objave konačnih rezultata. Izražava se kao broj dana/mjeseci od posljednjeg dana referentnog perioda do dana objavljivanja konačnih rezultata (u obliku T + n, gdje je n broj mjeseci u slučaju godišnjih istraživanja). T1=dfinl-drefp =7 (T+7).

4.2 Tačnost objave podataka

Nije dostupan.

Nije dostupan.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvanicnoj statistici i sistemu zvanicne statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12

5.3 Saopštenja

Podaci dobijeni Istraživanjem o otkupu poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača i Istraživanjem o prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge objavljuju se na kraju svakog kvartala u vidu saopštenja http://monstat.org/cg/page.php?id=1669&pageid=63

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije: Statisticki Godišnjak i Mjesečni statisticki pregled. Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku: http://monstat.org/cg/publikacije.php

5.5 Onlajn baza podataka

http://www.monstat.org/cg/novosti.php?id=2893 https://www.monstat.org/cg/publikacije_page.php?id=1657

5.6 Pristup mikro padacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživackih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podatka bez identifikatora moguče je isključivo na pisani zahtjev naučno - istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno - istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Nije dostupan.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je usklađena sa Priručnikom statistike poljoprivrednih cijena EU-a (Handbook for EU Agricultural Price Statistics, 2008) što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Nije dostupan.